

European Week of Regions and Cities 2024

Verslag

*AgriFood Capital
Regio Rivierenland / FruitDelta Rivierenland
Greenport Venlo/Crossroads Limburg
Regio Foodvalley*

FoodNL is het samenwerkingsverband van de voedselregio's AgriFood Capital, Regio Foodvalley, Greenport Venlo en FruitDelta Rivierenland – gericht op Brusselse lobby en innovatie op gebied van voedsel & gezondheid en eiwittransitie. Samen vormen zij de grootste aaneengesloten voedselproductieregio van Europa. De vier regio's werken samen om groei en innovatie in agrifood te realiseren met als doel een bijdrage te leveren aan een duurzaam en toekomstbestendig voedselsysteem. Op het gebied van eiwittransitie stimuleren en faciliteren zij de transitie naar duurzame productie en consumptie van dierlijke eiwitten en de ontwikkeling van nieuwe, plantaardige eiwitten. Op het gebied van voeding & gezondheid creëren zij een gezonde voedselomgeving, vergroten de kennis over en het bewustzijn van gezonde voeding en verminderen voedselverspilling in de voedselketen.

FoodNL richt zich primair op Brussel om – samen met andere Europese regio's – projecten te ontwikkelen die voor Europese subsidiëring in aanmerking kunnen komen.

Inleiding

Op dinsdag 8 en woensdag 9 oktober bezochten wij de European Week of Regions and Cities in Brussel. De doelen voor het bezoek waren dit jaar als volgt:

- Het bekrachtigen van de aansluiting van FruitDelta Rivierenland bij FoodNL;
- Het aangaan van een samenwerking met andere Europese Regio's op het gebied van het tegengaan van voedselverspilling en werken aan een circulaire varkenshouderij (op het onderdeel digitale ketenvolgsysteem);
- Invloed proberen uit te oefenen op een nieuwe periode van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB, 2026-2029) en de '100-dagenpapers' van de nieuwe EU-commissarissen Landbouw, Klimaat en Circulaire Economie.

Dinsdag 8 oktober

Masterclass EU

De provincies Gelderland en Overijssel organiseerden traditiegetrouw van 17.00-18.00 uur een Masterclass Europa. Vanwege de beperkte ruimte was de Masterclass alleen toegankelijk voor bestuurders. Bestuurders werden bijgepraat over de mores en actuele ontwikkelingen in Brussel door onder andere Tibor Hargitai van de Haagse Hogeschool.

Netwerkborrel Oost-NL

Aansluitend was er de netwerkborrel. Deze vond plaats in het prachtige pand van Autoworld. De breed bezochte borrel bleek een uitstekende gelegenheid te netwerken met gedeputeerden en andere lokale en provinciale bestuurders uit allerlei delen van Nederland en om hen bekend te maken met onze samenwerking als FoodNL.

Diner FoodNL

De voedselregio's organiseerden vervolgens een diner in het Best Western Park Hotel voor alle delegaties. Er was in het bijzonder gelegenheid voor bestuurders van FruitDelta Rivierenland om uitbreider kennis te maken met de andere regio's. Tijdens het diner konden de verschillende bestuurders elkaar opnieuw ontmoeten en gingen zij in gesprek met elkaar en de aanwezige provinciale vertegenwoordigers. Bij de opening van het diner heette delegatieleider Kees van Rooij FruitDelta Rivierenland bijzonder welkom alsook een aantal oude bekenden (Marnix Bakermans als waarnemend burgemeester van Zaltbommel en Hans van der Pas als burgemeester Maashorst, voorheen burgemeester van Rhenen in Regio Foodvalley) en werd stilgestaan bij het feit dat de FoodNL regio's complementair zijn en complete

ketens in de agrifood herbergen. Ook twee nieuwe directeuren van de multihelix organisaties werden welkom geheten: Sander Groenen (AgriFood Capital) en Monique Esselbrugge (Foodvalley). Met Janneke Hakkert (FruitDelta Rivierenland) en Angelique Waaijen (Crossroads) is ook het directeurenoverleg van FoodNL weer helemaal op sterkte.

Woensdag 9 oktober

In het ochtenddeel is FoodNL samenwerkingen aangegaan met andere Europese regio's en maatschappelijke partners en zijn daarvoor nieuwe overeenkomsten ondertekend. Gijs Schilthuis van DG Agri en Carla Boonstra van de Permanente Vertegenwoordiging (PV) kwamen daarna vertellen over de actuele Europese verhoudingen en ontwikkelingen in het Agrofooddossier.

Intentieverklaring Aansluiting FruitDelta Rivierenland bij FoodNL

FruitDelta Rivierenland treedt per 1 januari 2025 toe tot FoodNL. Servaas Stoop, (toen nog) waarnemend voorzitter van FruitDelta Rivierenland, en Kees van Rooij, voorzitter FoodNL, bekrachtigden de voorgenomen samenwerking met een handtekening. Servaas Stoop: "FruitDelta Rivierenland is complementair aan de andere regio's in FoodNL. Met de omvangrijke tuinbouw in FruitDelta Rivierenland (fruit en boomteelt, maar ook paddenstoelen en glastuinbouw) is FoodNL nog completer geworden in

de hele keten van primaire productie en verwerking. Daarmee zijn we samen nóg sterker om een gezonde en duurzame toekomst voor de Nederlandse agrifood sector te realiseren.”

“Met FruitDelta Rivierenland als nieuwe partner versterken we FoodNL en bundelen we nog meer onze krachten om de innovatie in de Nederlandse agrifoodsector te versnellen”, aldus Kees van Rooij. “Samen met andere regio’s, ook in Europees verband, zetten we extra in op thema’s als voedsel & gezondheid, duurzame eiwitten en het terugdringen van voedselverspilling.”

FoodNL gaat nieuwe allianties aan in ‘Samen Tegen Voedselverspilling’

FoodNL heeft met de agrifoodclusters Clusaga (regio Galicië) en Flanders’ Food (regio Vlaanderen) en met de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling een overeenkomst getekend om meer samen te werken in het terugdringen van ‘Food Waste’.

Concreet gaan partijen samen campagnes oppakken tegen voedselverspilling, kennis uitwisselen, zoeken naar financieringsbronnen in Brussel en zorgen dat regelgeving meewerkt in het voorkomen van verspilling.

Toine Timmermans, directeur Stichting Samen Tegen Voedselverspilling: “Het terugdringen van voedselverspilling heeft effect, we sparen grondstoffen en veel geld uit. De laatste jaren hebben we verspilling met 20% teruggedrongen.” Maarten Jilissen, bestuurlijk trekker van de taskforce Voeding & Gezond-

heid: “Onze ambities zijn en blijven fors. Zo willen we voedselverspilling in 2028 met de helft teruggedrongen hebben, in elk geval in Nederland.” Hij gaf aan dat dit pas een begin is. De ambitie is om de samenwerking met andere regio’s uit te breiden.

Op weg naar een circulaire varkenshouderij

FoodNL heeft verder aangekondigd voorbereidingen te treffen voor een samenwerking met Roemenië op het gebied van het opzetten van digitale ketenvolgsystemen van varkens. De inzet is om in januari tijdens de Grüne Woche tot ondertekening over te gaan in aanwezigheid van de Roemeense minister. Boris Meessen, trekker eiwittransitie: “Nu met Roemenië samenwerken, straks ook met Spanje, Duitsland en Polen.” Twan Claessens (ondernemer Piglet Treatment System BV): “Het volgsysteem voor varkens willen we op Europese schaal uitrollen. Het geeft duidelijkheid over de herkomst en kwaliteit van varkens en daarmee meer garantie voor consumenten.”

Gijs Schilthuis (DG Agri) over het nieuw GLB

Volgens Gijs Schilthuis bevinden we ons op een scharniermoment: Er is een nieuwe commissie en een nieuw Europees Parlement (EP). Onzekere tijden dus maar voor lobbyorganisaties ideaal om nu invloed uit te oefenen. Belangrijk is om je probleem of knelpunt te laten zien aan leden Van de Europese Commissie of leden van het Europees Parlement. Beter nog als je ook iets te bieden hebt (waar kan FoodNL de commissie of het EP mee helpen. Nodig hen uit. Kees van Rooij, voorzitter FoodNL: “We gaan Brussel uitnodigen en zorgen dat ze dat bezoek niet snel vergeten”.

In maart 2025 moeten de nieuwe commissarissen van de Europese Commissie hun 100-dagen paper gereed hebben. Een paper waarin ze hun belangrijkste doelstellingen en ambities neerleggen. Zorg dat je daar invloed op kunt uitoefenen. Ook de voorbereiding van een nieuw Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is aan de orde in 2025 en dus extra belangrijk nu invloed uit te oefenen. Zoek wel

naar meerderheden in EU, maak coalities in het Comité van de Regio's (CvdR). Schilthuis gaf aan dat er minder sprake is van de Green Deal maar dat veel doelen wel overeind blijven. Pak circulariteit regionaal aan was zijn devies. Bij uitstek een onderwerp voor regionale samenwerking.

Over de recente EU-Landbouwdialoog vertelde hij dat deze werd afgerond met een [rapport](#) dat op 4 september 2024 door de dialoogvoorzitter Peter Strohschneider werd overhandigd aan EC-voorzitter Ursula Von der Leyen. In totaal kent het rapport veertien aanbevelingen. Zo vraagt het rapport om een aanpassing van het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), aan de hand van drie doelstellingen: het bieden van sociaaleconomische steun aan boeren; het bevorderen van positieve milieu-, sociale en dierenwelzijnsresultaten; en het versterken van de randvoorwaarden voor plattelandsgebieden. Om boeren te belonen en duurzaamheid te stimuleren, moeten milieubetalingen verder gaan dan wat EU-wetgeving vereist en gekoppeld worden aan meetbare resultaten met indicatoren. Daarnaast stelt het rapport voor om een nieuw en tijdelijk "Agri-food Just Transition Fund" op te richten, een EU-fonds om regio's te helpen met een rechtvaardige, duurzame transitie in de landbouw. Ook wordt er opgeroepen tot betere samenwerking tussen de publieke en private sector om kapitaal te mobiliseren en zo het voedselsysteem te helpen met de duurzame transitie. De aanbevelingen worden betrokken bij het nieuwe GLB.

Wat betreft het op te richten EU-Transitiefonds gaf hij aan dat de ideeën gaan in de richting van o.a. boeren helpen in omschakeling naar duurzame landbouw. Concreet is het nog niet. Wat betreft de lobby gaf hij aan: "Laat de commissie zien waar je probleem zit en welke oplossingen je hebt. Zoek ook naar meerderheden in de EU en naar coalities in het CvdR. Laat een onvergetelijke indruk achter zoals gebeurde tijdens een werkbezoek aan Finland in de donkere wintermaanden."

Carla Boonstra over de actuele Europese verhoudingen

Het is nu het moment invloed uit te oefenen. De Greendeal is niet van tafel maar het accent verschuift naar handhaving en NL springt daar niet altijd goed uit (bijv. mest). De Europese Commissie wil naar meer pragmatisme en iets minder ideologie in de Green Deal. Dat sluit beter aan bij denkbeelden in

meerdere EU-landen. Boonstra adviseerde te zoeken naar haakjes in het Draghi-rapport EU competitiveness: Looking ahead) bijv. op gebied van innovatie en voedselzekerheid. Nog een advies: kijk integraal, dus niet alleen landbouw maar in samenhang met klimaat en water. Gebiedsgericht wordt belangrijk(er). De Europese Commissie wil knelpunten niet geïsoleerd aanpakken maar integraal en in een breder perspectief.

Carla Boonstra en Bas van der Voort

Naar aanleiding van de signalen van Gijs Schilthuis en Carla Boonstra is het idee geopperd om namens FoodNL een lobby-papier op te stellen voor de Europese Commissie, het Europees Parlement en het DG Agri en dat aanbieden als bijdrage aan het 100-dagenpapier. De werkgroep FoodNL zal een voorstel doen met procesgang, communicatie en eerste inhoud en zal daarbij zorgdragen voor een juiste bestuurlijke besluitvorming. De werkgroep zal dat doen waarbij de stuurgroep FoodNL in eerste

instantie leidend is. Afhankelijk van de inhoud zal deze wellicht breder bestuurlijk afgestemd en gedeeld moeten worden.

Bas van der Voort (Comité v.d. Regio's)

Het Osse gemeenteraadslid Bas van der Voort uit Oss maakt deel uit van het programma voor jonge gekozen politici (YEP's) van het Europees Comité v.d. Regio's (CvdR), dat jonge gekozen lokale en regionale vertegenwoordigers onder de 35 jaar de mogelijkheid biedt om hun stem te laten horen op EU-niveau, samen te werken met CvdR-leden en deel te nemen aan speciale opleidingssessies en evenementen. Bas is daar net gestart met zijn werk in het CvdR. In totaal zijn er 150 deelnemers aan het YEP-programma. Europese fracties in het Comité van de Regio's kiezen uit deze 150 kandidaten een delegatie die zij toevoegen aan hun fractie. Bas is door de PSE-fractie gekozen als delegatielid. Hij gaf tijdens ons bezoek tekst en uitleg over zijn rol bij de Young Politicians in het Comité van de Regio's en hoe het Comité van de Regio's werkt. Hij geeft aan dat hij vooral het NL geluid belangrijk vindt en daar open staat voor suggesties uit de regio op sommige dossiers. Het Comité van de Regio's is een belangrijk orgaan in de Europese besluitvormingscyclus, dus het is goed om ook vanuit Nederlandse regio's goed te zijn aangehaakt op dit gremium. Het Comité van de Regio's bestaat uit een aantal commissies en het is goed – adviseerde Bas – om kennis te nemen van de Nederlandse vertegenwoordigers in deze verschillende commissies om ook via die route belangen en ontwikkelingen onder de aandacht te brengen. Wellicht kan een commissie die agenderen en aanhangig maken bij de Europese Commissie.

Na afloop werd voor het Europees Parlement nabij het Luxemburgplein een groepsfoto van de deelnemers van de vier voedselregio's genomen.